

UCHWAŁA
II SYNODU DIECEZJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ
PODJĘTA DNIA 24 KWIEŹNIA 2021 ROKU
NA PODSTAWIE PROJEKTU PRZYGOTOWANEGO
PRZEZ KOMISJĘ DS. MŁODYCH

I. WPROWADZENIE

1. Najważniejszym głosem Kościoła dotyczącym młodych jest w ostatnim czasie Adhortacja apostołska *Christus vivit*, która stanowi owoc XV Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów poświęconego tematowi *Młodzi, wiara i rozważanie powołania*. Papież Franciszek stwierdza w niej: „Nie możemy ograniczyć się do powiedzenia, że ludzie młodzi są przyszłością świata. Są jego teraźniejszością, ubogacają go swoim wkładem. Młody człowiek nie jest już dzieckiem. Znajduje się w takim okresie życia, w którym zaczyna podejmować różne obowiązki, uczestnicząc wraz z dorosłymi w rozwoju rodziny, społeczeństwa, Kościoła. Ale czasy się zmieniają i pojawia się pytanie: jaka jest dzisiejsza młodzież, co obecnie przeżywa?” (nr 64).
2. Analizy i badania dotyczące młodych oraz ogląd i rozeznanie, dokonane nie tylko wśród rodziców, nauczycieli, wychowawców, duszpasterzy, katechetów, animatorów i instruktorów, ale przede wszystkim wśród samych ludzi młodych, wskazują na następujące problemy, które stanowią wyzwanie dla Kościoła koszalińsko-kołobrzeskiego:
  - a) kryzys wiary i kryzys zaufania do Kościoła, przejawiający się w dynamicznej emigracji młodych z Kościoła, odbieranego jako instytucja blokująca ich wolność wyboru i realizację marzeń;
  - b) odbiór wiary jako zestawu niezrozumiałych nakazów i zakazów, opartych jedynie na nawykach i tradycji, z Bogiem jawiącym się w nich wyłącznie jako idea i pojęcie;
  - c) dostrzegany i przeżywany przez młodych brak spójności pomiędzy życiem i wiarą w postawach osób duchownych i świeckich;
  - d) ujawniające się coraz częściej zaburzenie przekazu wiary w domu rodzinnym;
  - e) niewydolność ewangelizacyjna i organizacyjna katechizacji szkolnej;

- f) styl życia koncentrujący się wokół tego, co namacalne, chwilowe, przygodne, okazjonalne i niezobowiązujące, a jednocześnie niwelujące wysiłek, w celu osiągnięcia natychmiastowych i wymiernych efektów;
  - g) intensyfikacja problemów związanych z samoakceptacją, depresją i poczuciem osamotnienia w świecie;
  - h) izolacja, zarówno w sensie osobowym jak i egzystencjalnym, przejawiająca się w pozostawianiu młodych w ich własnym świecie, do którego każdemu, kto nie jest z ich środowiska, trudno wejść, aby wspólnie uczestniczyć w ich drodze do dorosłości;
  - i) przeniesienie wielu wymiarów więzi społecznej do internetu, szczególnie do mediów społecznościowych, i związane z tym zagrożenia, m.in. *hejt* i cyberprzemoc.
3. Powyższe kwestie domagają się profesjonalnej odpowiedzi ze strony Kościoła poprzez aktualizację znajomości problemów młodych ludzi i adekwatne przygotowywanie osób odpowiedzialnych za towarzyszenie im na drodze rozwoju i wzrastania.
4. Duszpasterstwo młodych w diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej realizowane jest poprzez:
- a) codzienną posługę w ramach duszpasterstwa zwyczajnego w parafiach;
  - b) zaangażowanie młodych w życie parafii;
  - c) aktywność liturgicznej służby ołtarza;
  - d) wyjazdy wakacyjne, rekolekcyjne i kolonijne;
  - e) pielgrzymki piesze i maturzystów;
  - f) posługę charytatywną realizowaną z udziałem młodych przez parafie i Szkolne Koła Caritas;
  - g) różne formy wolontariatu;
  - h) działalność formacyjną Ruchu Światło-Życie, Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, Eucharystycznego Ruchu Młodych, Młodzieży Szensztackiej, Młodzieży Franciszkańskiej, Drogi Neokatechumenalnej, a także młodzieżowych kręgów biblijnych;
  - i) angażującą młodych działalność ewangelizacyjną i formacyjną Szkół Nowej Ewangelizacji;
  - j) aktywność organizacji harcerskich i skautowych;
  - k) organizowane w diecezji rekolekcje ewangelizacyjne, szczególnie w ramach przygotowania do bierzmowania;
  - l) organizowane cyklicznie w diecezji adwentowe i wielkopostne czuwania młodych;

- m) organizowane raz w roku diecezjalne spotkanie młodych w Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Skrzatuszu;
- n) wszelkie inne inicjatywy skierowane do młodych, organizowane zarówno systematycznie i cyklicznie jak i doraźnie.

II. WYZWANIA DLA DUSZPASTERSTWA MŁODYCH

5. Ewangelizacja.

- a) Głównym wyzwaniem jest ewangelizacja ludzi młodych, czyli prowadzenie ich do spotkania z żywym Bogiem i budowania relacji z Nim w Kościele, oraz towarzyszenie im w doświadczaniu miłości Bożej w codziennym życiu. Realną potrzebę duszpasterską stanowi więc z jednej strony pomoc młodym w odkrywaniu tego, że wiara to życie, aby młodzi widzieli, że pod wpływem wiary człowiek zmienia się na lepsze, a z drugiej strony – nawrócenie pastoralne Kościoła diecezjalnego, a zwłaszcza parafii, które mają być przestrzeniami, do których młody człowiek jest zapraszany oraz gdzie odnajduje swoje miejsce i może wykorzystywać własny potencjał.
- b) Idąc za wezwaniem Kościoła do nowej ewangelizacji, należy dolożyć starań, aby w duszpasterstwie zwyczajnym oraz w działalności ruchów i wspólnot zwracać uwagę na znaczenie posługi ewangelizacyjnej i wychodzenia na zewnątrz, co ma szczególne zastosowanie w docieraniu do młodych. W związku z tym, trzeba zadbać o systematyczną formację osób, które chcą ewangelizować, aby potrafiły w swoim środowisku przekazywać kerygmat w sposób prosty i zrozumiały dla każdego oraz poparty osobistym doświadczeniem. Przygotowanie do ewangelizacji może odbywać się na rekolekcjach, kursach ewangelizacyjnych lub w ruchach i wspólnotach, stanowiąc istotny element każdego programu formacyjnego.
- c) Wskazane jest zarówno inicjowanie w diecezji nowych ruchów i wspólnot młodzieżowych jak i wzmacnianie oraz rozwijanie tych już istniejących. Stanowią one bowiem konkretne i wypróbowane doświadczenie, dzięki któremu młody człowiek objęty jest opieką duszpasterską, a przyjęcie przez niego Ewangelii może zostać przełożone na decyzje życiowe. Trwanie we wspólnocie jest o tyle istotne dla młodych, o ile doświadczenie grupowe stanowi wielką okazję do dzielenia się wiarą oraz wzajemnej pomocy w dawaniu świadectwa.

6. Rodzina.

- a) W przekazie wiary najistotniejszą przestrzeń doświadczenia religijnego stanowi rodzina. Dlatego należy podkreślać rolę rodziców w duszpasterstwie młodych, szczególnie w ich przygotowaniu do sakramentów.
- b) Sprawy ludzi młodych powinny znajdować swoje odzwierciedlenie podczas spotkań formacyjnych ruchów i wspólnot kościelnych, które skupiają ich rodziców i dziadków. Oprócz dzielenia się doświadczeniami oraz szukania porad i rozwiązań, warto również upowszechniać, zwłaszcza w parafiach, dzieło stałej modlitwy rodziców za swoje dzieci.
- c) Problemy młodych, szczególnie te związane ze wzrastającą ilością rozwodów, kryzysami rodzinnymi i sygnalizowanymi przez nich samych doświadczeniami braku kontaktu z rodzicami, powinno się traktować z największą delikatnością i odpowiadać na nie realnym wsparciem, rozmową, wskazaniem pomocy specjalistycznej itp.
- d) Zainteresowanie się młodymi ludźmi i ich problemami oraz adekwatna odpowiedź duszpasterska Kościoła są także formowaniem przyszłych małżonków i rodziców. Dlatego powołanie do małżeństwa i rodzicielstwa oraz rola i miejsce rodziny powinny być niezbędnymi tematami w działaniach ewangelizacyjnych i katechetycznych wobec młodych.
- e) Należy lepiej wykorzystywać potencjał katolickich placówek wychowawczych i edukacyjnych w diecezji, rzetelnie informując o nich w parafiach i proponując młodym ludziom skorzystanie z ich oferty, zgodnie z rozeznaniem rodziców i duszpasterzy. Warto również doceniać te instytucje jako środowiska wychowawcze sprzyjające budzeniu zaangażowania kościelnego i kształtowaniu powołań.

7. Internet i sieci społecznościowe.

- a) Szczególną możliwość dialogu, spotkania i wymiany myśli między ludźmi dają internet i sieci społecznościowe. Stanowią również niezbędną przestrzeń ewangelizacji i docierania do młodych oraz angażowania ich w inicjatywy i działania duszpasterskie. Dlatego nieodzowna jest obecność w internecie adresowanych do młodych treści, które stanowią propozycje ze strony ruchów i wspólnot kościelnych oraz duszpasterzy i animatorów, a zwłaszcza parafii.
- b) Należy jednak pamiętać, że środki te nie zastępują bliskości ani wartości wynikających z bezpośrednich spotkań w ramach duszpasterstwa indywidualnego i wspólnotowego.

8. Ochrona osób małoletnich.
  - a) Posługa duszpasterska wobec młodych musi się odbywać ściśle w oparciu o normy zarówno obowiązujące w prawie państwowym jak i przyjęte przez Konferencję Episkopatu Polski, a także zawarte w *Zasadach ochrony osób małoletnich i bezradnych w praktyce wychowawczo-duszpasterskiej diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej* z dnia 17 stycznia 2020 roku.
  - b) Wsparciem psychologicznym i duchowym oraz szczególną troską duszpasterską powinny być objęte osoby małoletnie, które zmagają się ze skutkami krzywd w sferze seksualnej doznanych w środowisku kościelnym. W sytuacji braku możliwości udzielenia im bezpośredniej pomocy, kapłani powinni nawiązać współpracę z diecezjalnym duszpasterzem ds. ochrony dzieci i młodzieży lub zainteresować pokrzywdzonych inicjatywami, które zapewnią im profesjonalne i katolickie środowisko wsparcia.

III. PARAFIALNE DUSZPASTERSTWO MŁODYCH

9. Zgodnie z instrukcją Kongregacji ds. duchowieństwa *Nawrócenie duszpasterskie wspólnoty parafialnej w służbie misji ewangelizacyjnej Kościoła*, samo powtarzanie czynności duszpasterskich niemających wpływu na życie konkretnych ludzi staje się sterylną próbą przetrwania. Dlatego każda parafia powinna żyć duchowym dynamizmem właściwym dla ewangelizacji, stając się w ten sposób wspólnotą, w której młody człowiek odnajduje swoje miejsce i czuje się u siebie.
10. Należy dłożyć wszelkich starań, aby w parafii istniały propozycje duszpasterskie dla młodych. Szczególną uwagę trzeba przy tym zwracać na okoliczności związane z ich zaangażowaniem, m.in. przygotowanie do sakramentów, szkolne rekolekcje parafialne, indywidualne sytuacje życiowe. Zarówno przepowiadanie, sposób przekazu jak i formy spotkań powinny wychodzić naprzeciw potrzebom egzystencjalnym i duchowym młodych.
11. Ważną formą duszpasterstwa parafialnego – podobnie jak katechizacja w szkołach znajdujących się na terenie parafii – powinno być pastoralne towarzyszenie młodym ludziom mieszkającym w internatach i bursach, z uwzględnieniem w jego ramach przygotowania do sakramentu bierzmowania.
12. Bardzo cenne w duszpasterstwie młodych są także propozycje międzyparafialne. Dlatego w każdym mieście powinny się odbywać cykliczne spotkania modlitewne, którym będzie towarzyszyła przyjazna atmosfera integrująca ich uczestników. Warto zadbać o udział w takich spotkaniach również młodych z parafii wiejskich.

13. Proboszcz powinien dofinansowywać działania prowadzone w ramach duszpasterstwa młodych, szczególnie rekolekcje i wyjazdy. Konieczne jest również, aby udostępnił on w budynkach parafialnych przyjazne i umożliwiające korzystanie z urządzeń multimedialnych miejsce do organizowania spotkań dla młodzieży.

14. Duszpasterstwo zwyczajne.

- a) Szczególnie istotnym środkiem oddziaływania na młodych jest duszpasterstwo zwyczajne.
- b) Należy troszczyć się o piękno liturgii i staranność jej celebrowania, a także o przygotowanie do udziału w niej i aktywne zaangażowanie młodych.
- c) W homiliach kierowanych do osób dorosłych nie wolno pomijać problemów i dylematów, które przeżywają ludzie młodzi. Wskazane jest, aby w parafiach miejskich i wszędzie tam, gdzie istnieje taka możliwość, celebrowane były Msze z homiliami dla młodych.
- d) Istotnym środkiem towarzyszenia młodym jest, domagająca się szczególnego wycucia i empatii, posługa związana z sakramentem pokuty i pojednania, która stanowi jednocześnie newralgiczny wymiar kontaktu duszpasterskiego mogącego wpływać na życie religijne. Ze strony spowiednika niezbędne są delikatność wobec często bardzo intymnych problemów młodego penitenta oraz skupienie się na udzieleniu mu niezbędnej pomocy i budowaniu w nim nadziei na nawrócenie, a nie potępienie go.
- e) Szkolne rekolekcje parafialne należy organizować w taki sposób, aby przekazywane podczas nich treści odpowiadały na realne pytania, które stawiają młodzi ludzie poszukujący swojego miejsca w Kościele i świecie. Rekolekcje te powinny animować osoby – zarówno duchowne, konsekrowane jak i świeckie – posiadające zdolność nawiązywania kontaktu z młodymi i dzielenia się w sposób komunikatywny świadectwem wiary oraz dysponujące umiejętnością dynamicznej prezentacji treści. Zaleca się organizowanie rekolekcji w formie wyjazdowej lub rekolekcji międzyparafialnych.

15. Przygotowanie do sakramentu bierzmowania.

- a) Bardzo ważną rolę w towarzyszeniu młodym odgrywa przygotowanie do sakramentu bierzmowania. Okres ten jest okazją do nawiązania kontaktu szczególnie z tymi spośród nich, którzy życie religijne i relację z Kościołem traktują z dystansem. Dlatego warto ten czas poświęcić m.in. na rozmowy o rozwoju człowieka, o misji i roli, a także kryzysach Kościoła i rozterkach przeżywanych w związku z nimi przez młodych.
- b) Niezbędnym elementem przygotowania do bierzmowania są systematyczne spotkania w małych grupach. Należy zadbać o to, aby ich forma była aktywizująca i twórcza, a tematyka

nie ograniczała się wyłącznie do sfery duchowej, ale dotyczyła także innych życiowych spraw ich uczestników. Spotkania te powinni prowadzić animatorzy przygotowani do posługi wśród młodych, zwłaszcza w ramach Diecezjalnego Studium Formacyjnego dla Świeckich. Szczególnie wartościowe może być zaangażowanie uformowanych religijnie ludzi młodych. Aktualizowane co roku przez Wydział Katechetyczny Kurii Biskupiej materiały do spotkań powinny być adaptowane przez animatora do bieżących sytuacji, w których żyją młodzi.

- c) Kandydaci powinni obowiązkowo przeżyć rekolekcje przed przyjęciem bierzmowania. Generalnie, ich organizacją zajmuje się diecezjalny duszpasterz młodych. Duszpasterze parafialni mogą je również organizować z własnej inicjatywy.
- d) Po odpowiednim rozeznaniu duszpasterskim, proboszcz może zezwolić na indywidualną formę przygotowania do bierzmowania poza własną parafią lub w rodzinie kandydata, który powinien jednak pozostawać w kontakcie z kapłanem odpowiedzialnym za to przygotowanie w parafii. W takiej sytuacji rekolekcje przed bierzmowaniem są również obowiązkowe.

16. Grupy duszpasterskie.

- a) Propozycją dla młodych, którą należy rozwijać zarówno w parafiach, jak i na poziomie międzyparafialnym, powinny być *małe grupy duszpasterskie*, nie tylko te związane z istniejącymi w diecezji ruchami i wspólnotami kościelnymi. W takich grupach możliwe jest bowiem zbudowanie życzliwych relacji, a także dostrzeżenie sytuacji życiowej i dynamiki wiary oraz bieżących problemów i potrzeb młodych ludzi. Uczestnictwo w małych grupach może być dobrą propozycją dla osób, które chcą kontynuować formację po przyjęciu sakramentu bierzmowania.
- b) W celu chrześcijańskiego ukierunkowania społecznej wrażliwości młodych na sytuację ludzi cierpiących i potrzebujących, istotne jest rozwijanie i tworzenie grup charytatywnych oraz wspieranie młodzieżowego wolontariatu.
- c) W parafiach, gdzie istnieją takie możliwości, wskazane jest organizowanie drużyn harcerskich i skautowych, w których rozwój duchowy jest ściśle zintegrowany z kształtowaniem dojrzałej osobowości i aktywnością fizyczną.
- d) Na początku roku duszpasterskiego konieczne jest skierowanie przez proboszcza zaproszenia do członków istniejących w parafii małych grup, ruchów, wspólnot i organizacji, szczególnie tych młodzieżowych, aby udali się z wiarygodnym przekazem Dobrej Nowiny tam, gdzie na co dzień żyją młodzi: szkoły, internaty, miejsca spędzania wolnego czasu itp.

17. Duszpasterze.

- a) W prowadzeniu duszpasterstwa młodych istotną rolę pełnią kapłani, którzy mają być dla nich autorytetami, żyjąc w sposób zgodny z Ewangelią. Młodzi ludzie potrzebują bowiem kapłanów dojrzałych i rozważnych oraz przenikniętych ewangeliczną radością i chęcią działania, aby dostrzec ścisłą więź między wiarą a konkretnymi doświadczeniami życia. Świadczenie takiego życia kapłańskiego stanowi również ważny element na drodze odkrywania przez młodych powołania do kapłaństwa i życia konsekrowanego.
- b) W kierowaniu księży do pracy z młodymi w poszczególnych parafiach zaleca się uwzględnianie ich osobistych uzdolnień i charyzmatów, posiadanego doświadczenia duszpasterskiego, ewentualnego przygotowania specjalistycznego lub – w zależności od istniejących w parafii ruchów i wspólnot – przeżytej w nich formacji.
- c) W celu zachowania ciągłości działań duszpasterskich, także w zakresie pracy katechetycznej w szkole, zaleca się, aby kapłani posługujący wśród młodych mogli pozostawać w tej samej parafii dłużej niż dwa lata.
- d) W ramach przygotowania do kapłaństwa i formacji permanentnej kapłanów istnieje potrzeba doskonalenia umiejętności w dziedzinie kaznodziejstwa i spowiednictwa oraz w zakresie kompetencji związanych z prowadzeniem małych grup. Godne uwagi jest kształcenie specjalistyczne duszpasterzy posługujących wśród młodych, szczególnie w trybie studiów podyplomowych.

IV. DIECEZJALNE DUSZPASTERSTWO MŁODYCH

18. Diecezjalny duszpasterz młodych.

- a) Za koordynację diecezjalnego duszpasterstwa młodych odpowiada powołany przez biskupa koszalińsko-kołobrzesckiego diecezjalny duszpasterz młodych.
- b) Diecezjalny duszpasterz młodych kieruje odrębnym referatem w ramach Wydziału Duszpasterskiego Kurii Biskupiej.

19. Diecezjalne Forum Młodych.

- a) W celu stworzenia na poziomie diecezjalnym przestrzeni i sposobności do wzajemnego umocnienia się świadectwem wiary, analizy bieżących problemów ludzi młodych, wymiany doświadczeń, sformułowania propozycji duszpasterskich i przygotowania wspólnych działań, należy utworzyć Diecezjalne Forum Młodych.

- b) Forum ma stanowić wsparcie dla diecezjalnego duszpasterza młodych, który będzie odpowiadał za jego organizację i tryb wyboru delegatów.
- c) Forum powinno się składać z delegatów ruchów, wspólnot i organizacji młodzieżowych, którzy będą się spotykali przynajmniej raz w roku.
- d) Forum ma współodpowiadać za przygotowanie programowe i organizacyjne diecezjalnego spotkania młodych w Skrzatuszu.

20. Dekanalni duszpasterze młodych.

- a) Parafialnych duszpasterzy młodych powinni wspomagać dekanalni duszpasterze młodych.
- b) Dekanalny duszpasterz młodych powinien zostać wybrany przez dziekana spośród kapłanów, którzy prowadzą duszpasterstwo młodych w parafiach, po konsultacji z kapłanami z dekanatu. O tym wyborze dziekan ma poinformować diecezjalnego duszpasterza młodych.
- c) Dekanalnym duszpasterzem młodych może również zostać kapłan, który, po zgłoszeniu swojej kandydatury, zostanie zaakceptowany przez dziekana, po konsultacji z kapłanami z dekanatu. O tej decyzji dziekan ma poinformować diecezjalnego duszpasterza młodych.
- d) Zaleca się, aby dekanalny duszpasterz młodych powołał w dekanacie zespół roboczy złożony z przedstawicieli katechetów, animatorów, instruktorów, wychowawców i reprezentantów ludzi młodych, którzy pomogą mu realizować różne działania w ramach duszpasterstwa młodych w dekanacie, zwłaszcza cykliczne spotkania modlitewne i rekolekcje szkolne.
- e) W celu koordynowania wszystkich działań dotyczących młodych, diecezjalny duszpasterz młodych powinien organizować systematyczne spotkania z dekanalnymi duszpasterzami młodych, które będą okazją do wymiany doświadczeń i podnoszenia kwalifikacji.

21. Duszpasterstwo akademickie.

- a) Odrębną formę posługi stanowi diecezjalne duszpasterstwo akademickie, które obejmuje opieką pastoralną przede wszystkim studiującą młodzież, a także absolwentów studiów i nauczycieli akademickich.
- b) Duszpasterstwo akademickie prowadzone jest w Koszalinie przez diecezjalnego duszpasterza akademickiego oraz w Słupsku i w Pile przez rejonowych duszpasterzy akademickich.
- c) W oparciu o wytyczne Konferencji Episkopatu Polski, należy ustanowić statut diecezjalnego duszpasterstwa akademickiego.